

COR-NIEUWS

*COR-Nieuws is een tweemaandelijke uitgave van
de Commissie Ouderenzorg Religieuzen van de KNR*

NUMMER 2017-2, APRIL 2017

INHOUD

Aan het woord	1
PersoneelsPact Ouderenzorg in de maak	2
De belangrijkste resultaten na twee jaar 'Waardigheid en trots, ...	3
Nieuw Kwaliteitskader verpleeghuiscare	3
Inspectie zet kijker op bestuurder	4
Marius Buiting: 'De laatste levensfase is modderen. Ontken dat niet'	4
Veiligheid of vrijheid bij mensen met dementie?	5
Wat werkt wel bij de aanpak van eenzaamheid?	5
Tips voor zorgprofessionals bij Voltooid leven .	5
Rust, reinheid & regelmaat	6
SVB-Modelovereenkomst PGB verplicht vanaf 1 april 2017	6
Wanneer kan ik gebruikmaken van de compensatieregeling pgb?	6
Contracten zorginkoop deels geüniformeerd ...	7
Zorgdomotica	7
Wmo of Wlz?	7

Wat is een Arbocatalogus?	8
Huishoudelijke hulp kost overal evenveel	8
Infographic Voorbeelden en regelingen respijtzorg	8
Wat is 'Zorg op de kaart'	8
Pastorale kolom	9
Agenda	10
Boeken	11
Reacties en suggesties	11
Volgende COR-Nieuws	11
Colofon	11

AAN HET WOORD

Werken in broze gemeenschappen, hoe om te gaan met ingrijpende veranderingen? Trainingsaanbod vanuit de Commissie Ouderenzorg Religieuzen (COR) Medewerkers van religieuze instituten en religieuzen in mantelzorg hebben steeds meer te maken met ingrijpende veranderingen in hun werk- dan wel leefomgeving. Door het ouder worden van religieuzen en een toename van noodzakelijke zorg op allerlei gebied, worden sommige gemeenschappen steeds brozer en kwetsbaarder. Vaker lopen emoties hoog op, soms door onbegrip, soms door gebrek aan kennis, vaak omdat we gewoon mens zijn. Er zijn voldoende praktijkvoorbeelden te noemen. Een zuster die in een rolstoel zit en soms klaagt over haar medezusters.

Hoewel zeker goedbedoeld, wordt ze vaak met een ruk aan de rolstoel van de ene plaats op de andere gezet. Ze heeft het gevoel dat er over haar hoofd heen wordt gesproken.

Medewerkers die besluiten bepaalde zusters maar niet meer naar de kapel te brengen voor de viering omdat ze zo onrustig zijn, waardoor de onrust juist alleen maar toeneemt. Ouder wordende religieuzen die veranderend gedrag vertonen en soms bozig, angstig of wantrouwend kunnen reageren naar medebroeders- en zusters of personeel.

De KNR is van plan een tweetal trainingen gaan opzetten voor medewerkers of medereligiëuzen die in hun instituut mantelzorger zijn en wil inventariseren of hier voldoende interesse voor is. Een aantal congregaties heeft positieve ervaringen met dit soort trainingen.

1. Omgaan met religieuzen met beperkingen (cognitief en somatisch), mens zijn en blijven. Deze training is vooral bestemd voor medewerkers van religieuze instituten (in zorg, huishouding, of andere werkgebieden) en/of religieuzen die de taak van mantelzorger hebben. Deze is vooral gericht op het omgaan met ouder wordende mensen, die cognitief en/of somatisch beperkt zijn. Het doel is praktische handreikingen aan te bieden in de omgang. Het gaat hierbij niet alleen om het welzijn van de zorgbehoevende religieus, maar ook om dat van de medewerker en de mantelzorger. Het gaat in deze bezinnende training om een proces van aandacht en bejegening, waardoor uiteindelijk de omgang met elkaar prettiger zal verlopen.

2. Religieus leven, wat is dat?

Deze tweede training is bestemd voor lekenmedewerkers van religieuze instituten met als doel de kennis van uw medewerkers over religieus leven te vergroten, zodat ze zich makkelijker kunnen verplaatsen in de mensen met en voor wie zij werken. Deze training kan op maat worden gemaakt door de spiritualiteit van uw religieus instituut te integreren in de training en de medewerkers

hiermee aan de slag te laten gaan in diverse werkvormen.

Enthousiast geworden?

We horen graag of er binnen uw religieus instituut interesse in de trainingen is.

*U kunt hiervoor contact opnemen met Karin Bos, stafmedewerker Zorg van de KNR, telefonisch of per e-mail: k.bos@knr.nl
Graag voor 1 juni 2017. Ook voor verdere vragen kunt u bij haar terecht.*

PERSONEELSPACT OUDERENZORG IN DE MAAK

De brancheverenigingen in de ouderen- en thuiszorg BTN en ActiZ zijn blij dat verschillende politieke partijen aangaven dat zij bereid zijn extra budget in de ouderenzorg te investeren. Dit geld is hard nodig om de benodigde extra medewerkers in verpleeghuizen en de thuiszorg op te leiden en in dienst te kunnen nemen. ActiZ en BTN hebben daarom de handen ineen geslagen om een integraal arbeidsmarktplan voor de ouderenzorg te ontwikkelen. Binnenkort lanceren zij het 'PersoneelsPact Ouderenzorg'. Dit pact moet ervoor zorgen dat er in de toekomst voldoende zorgmedewerkers worden opgeleid en omgeschoold om goede en liefdevolle zorg te verlenen aan ouderen die dat thuis of in het verpleeghuis nodig hebben.

Lees op: www.actiz.nl

DE BELANGRIJKSTE RESULTATEN NA TWEE JAAR 'WAARDIGHEID EN TROTS,

Liefdevolle zorg voor onze ouderen' zijn:
Intensief toezicht en ondersteuning door de IGZ;
Verpleeghuizen hebben een grote stap richting meer transparantie gezet;
Ruim 170 organisaties met ongeveer 800 locaties werken aan zorgverbeteringsplannen;
Door middel van het Zorgpact wordt de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt voor de zorg versterkt;
Met het bevriezen van de CQ-index, de versimpeling van de hygiënecode (HACCP) en het werken aan persoonsvolgende bekostiging wordt de uitvoering eenvoudiger en vooral: de papierlast voor mensen op de werkvloer merkbaar verminderd. Hierdoor is er meer tijd voor bewoners. Vanaf 2016 is er structureel 200 miljoen geïnvesteerd in verpleeghuizen. Vanaf 2017 komt nog eens 100 miljoen extra beschikbaar;
Vanaf 13 januari 2017 is het nieuwe en integraal kwaliteitskader van kracht. IGZ past het kwaliteitskader toe in haar toezicht. De zorgkantoren hanteren het kwaliteitskader als basis voor de inkoop. Dat betekent dat zorgkantoren bij de inkoop slechts de kwaliteitseisen uit het kwaliteitskader gebruiken. Deze standaardisering van inkoopvoorwaarden leidt tot vermindering van administratieve lastendruk bij zorgaanbieders.

Informatie: www.waardigheidentrots.nl

NIEUW KWALITEITSKADER VERPLEEGHUISZORG

Het Kwaliteitskader verpleeghuiszorg is op vrijdag 13 januari 2017 vastgesteld en opgenomen in het Register van Zorginstituut Nederland. De focus van het Kwaliteitskader ligt op 'samen leren' als basis voor kwaliteitsverbetering. Het kwaliteitskader beschrijft wat goede en doelmatige verpleeghuiszorg betekent en hoe de zorg in verpleeghuizen verbeterd kan worden. Het doel is drieledig:

1. Het beschrijft wat cliënten en hun naasten mogen verwachten van (intramurale) verpleeghuiszorg.
2. Het geeft aanbevelingen voor zorgverleners en zorgorganisaties om de kwaliteit te verbeteren en het lerend vermogen te versterken.
3. Het vormt een kader voor extern toezicht door de inspectie en voor zorginkoop.

Inhoud kwaliteitskader

De focus van het Kwaliteitskader ligt op 'samen leren' als basis voor kwaliteitsverbetering. Een paar punten uit het kwaliteitskader uitgelicht:

Zorgorganisaties en zorgverleners moeten dit kwaliteitskader implementeren in hun eigen organisatie.

Vier thema's van basis veiligheid (medicatieveiligheid, decubituspreventie, gemotiveerd gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen en preventie acute ziekenhuisopname) zijn vanaf 2017 een belangrijk onderdeel van het leren en verbeteren in zorgorganisaties.

Elke verpleeghuisorganisatie moet in de loop van 2017 een kwaliteitsplan opstellen. Er geldt een norm voor personeelsbezetting die rekening houdt met diversiteit. De samenstelling van het personeel moet passen bij de zorg die cliënten nodig hebben. Dit betekent de ene keer 1 medewerker op 8 cliënten, de andere keer 4 op 8 cliënten.

Zorgaanbieders zijn wettelijk verplicht informatie aan te leveren over de basisveiligheid. Registratie is geen doel op zich maar moet bijdragen aan kwaliteitsverbetering. Voor nu gelden nog de indicatoren basisveiligheid van 2016, maar hier ligt een 'ontwikkelopdracht aan het veld'. voor 2017 geldt: Meetinstrument indicatoren basisveiligheid in register Zorginzicht.nl
Voor de verdere ontwikkeling en implementatie van het kwaliteitskader wordt een stuurgroep ingesteld.

Relevante documenten te vinden op: www.actiz.nl en www.zorgvoorbeter.nl

INSPECTIE ZET KIJKER OP BESTUURDER

De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) heeft in het Werkplan 2017 goed bestuur als één van de vier speerpunten benoemd. De inspectie gaat bij het toezicht op de sector extra letten op de rol van bestuurders en interne toezichthouders bij een veilig werkklimaat en lerende cultuur. Hoe goed kennen de bestuurders het werkklimaat in hun instelling? Zorgen zij er voor dat de cultuur veilig genoeg is om te leren van dingen die niet goed zijn gegaan? En hoe bevorderen bestuurders de kwaliteit van de zorg? Dat zijn wat de IGZ betreft de belangrijkste vragen om vast te stellen of er binnen een zorgorganisatie sprake is van goed bestuur. De inspectie toetst of bestuurders door goed intern toezicht voldoende inzicht hebben in de risico's in de organisatie. Ook toetst ze of bestuurders de juiste mechanismen hebben om risico's op tijd te ontdekken en waar mogelijk te voorkomen. De rol van de interne toezichthouder komt hierbij nadrukkelijk aan de orde.

Bron: www.skipr.nl

MARIUS BUITING: 'DE LAATSTE LEVENSFASE IS MODDEREN. ONTKEN DAT NIET'

Het is goed dat het nieuwe kwaliteitskader voor de ouderenzorg er is gekomen, maar hoe moet daaraan nu in de praktijk invulling worden gegeven? Marius Buiting, directeur van NTVZ toezichthouders in zorg & welzijn, onderstreepte daarbij hoe belangrijk het is om kwaliteit vooral te vertalen als: van betekenis zijn voor het individu. Een van zijn adviezen: denk goed na voordat je iets doet en denk tijdens dat doen nog steeds na. 'Wees waakzaam op het creëren van continue verbetering', zei Buiting hierbij. Samenvattend stelde hij dat de discussie over kwaliteit niet over waarden en normen moet gaan, maar over van betekenis zijn voor het individu.

'Het gaat om leren en in de ouderenzorg valt nog veel te leren' zei hij. Veiligheid is daarbij veel meer een benaderings- en dialoogkwestie dan een hard gegeven. Een voorbeeld: in haar dementie ging mijn moeder terug naar haar verleden. Van haar ouders had ze geleerd haar handen te wassen met zeep. Ze is dit tot de laatste dagen van haar leven blijven doen. Met zo'n etherpompje dat je tegenwoordig overal in de zorg tegenkomt was dat nooit gelukt. Wat is dan veiligheid?'

Lees op: www.waardigheidentrots.nl

VEILIGHEID OF VRIJHEID BIJ MENSEN MET DEMENTIE?

Trees Noldus (82) is een vrolijke, sterke, ondernemende vrouw, met maar één probleem: Alzheimer. Enkele jaren geleden vertrok ze voor een boswandeling uit het verzorgingshuis in Zeist. Tegen de avond was ze nog steeds niet thuis.¹⁾

Veiligheid of vrijheid voor mensen met dementie het is een lastig probleem. Vaak voorgesteld als een dilemma – als je vrijheid geeft, staat veiligheid op het spel, en andersom – maar dit lijkt toch een versimpeling van de werkelijkheid te zijn. Want wat verstaan we nu eigenlijk onder 'vrijheid' en 'veiligheid'? Zijn beiden zo duidelijk af te bakenen en tegenover elkaar te plaatsen? En hoe onderscheid je schijn van werkelijkheid? Wie zegt dat 'binnenhouden' veiliger is en geen schade veroorzaakt? Wie zegt dat 'buitenlopen' vrijheid is en geen dwangmatigheid of verloren-zijn? Op uitnodiging van Alzheimer Nederland heeft de redactie van Zorgethiek.nu zich gebogen over dit vraagstuk, voor het project Vrijheid en Veiligheid bij dementie. Met het verhaal van mevrouw Noldus als voorbeeld zullen we verschillende facetten en belangen belichten rond dit onderwerp.

Lees op www.zorgethiek.nl

WAT WERKT WEL BIJ DE AANPAK VAN EENZAAMHEID?

Dat chronische eenzaamheid een belangrijk maatschappelijk vraagstuk is, staat buiten kijf. Toch lukt het maar niet om het probleem op een systematische manier te tackelen. Wat werkt eigenlijk bij de aanpak van eenzaamheid? Movisie dook samen met een aantal experts de internationale literatuur in en zette werkzame factoren en veelbelovende aanpakken op een rij.

Te vinden op: www.movisie.nl

TIPS VOOR ZORGPROFESSIONALS BIJ VOLTOOID LEVEN

Hoe ga je als zorgprofessional om met ouderen die hun leven voltooid vinden? Hoe ga je als verpleegkundige of verzorgende om met ouderen die lijden aan een voltooid leven? Aliëtte Jonkers interviewde voor het blad NURSING docent-onderzoeker Els van Wijngaarden, die vorig jaar aan de Universiteit voor Humanistiek promoveerde op een onderzoek naar voltooid leven. Stap uit de 'doe-stand', adviseert Van Wijngaarden, samen met andere deskundigen. "Probeer het te begrijpen en niet te oordelen, mensen willen gehoord worden." In het artikel in NURSING legt Els van Wijngaarden uit wat de beweegredenen kunnen zijn van oudere mensen die hun leven voltooid achten. Vaak is er sprake van een ambivalent, grillig en dubbelzinnig proces waarin mensen uiteindelijk veelal alleen staan. Ook vertelt Van Wijngaarden over het verschil tussen sociale eenzaamheid en existentiële eenzaamheid. Het uitgebreide artikel is te lezen in het tijdschrift Nursing, februari 2017.

Bron: www.zorgethiek.nl

RUST, REINHEID & REGELMAAT

Ze staan al heel lang, de klassieke drie R-en in de zorg: rust, reinheid en regelmaat. Onderzoeker Petra Schaftenaar pleit voor een nieuwe invulling van de drie R- en, zodat ze passen bij de huidige kijk op de zorg.

R1: Ruimte. Geen dichtgetimmerd afdelingsprotocol, maar ruimte voor de individuele cliënt en diens optimale ontwikkeling.

R2: Relatie: Een wederkerige relatie tussen zorgverlener en cliënt, die aansluit bij de behoeften van de cliënt en waarbij wederzijds vertrouwen centraal staat.

R3: Reflectie. Reflecteren op je eigen handelen, je aannames.

Spreken over moeite, twijfels en de complexiteit van het werk en zo verantwoordelijkheid nemen voor het resultaat.

De nieuwe R-en voor goede zorg nemen de zorgrelatie als uitgangspunt. Ze staan voor: 'Je mag er altijd zijn, er is ruimte om te groeien en dat doen we samen, altijd'.

Bron: www.zorgethiek.nl

SVB-MODELOVEREENKOMST PGB VERPLICHT VANAF 1 APRIL 2017

Vanaf 1 april 2017 wordt een modelovereenkomst verplicht gesteld voor het persoonsgebonden budget. De zorgorganisaties die met pgb's zorg verlenen ontvingen op 28 februari een brief waarin de verplichtstelling wordt gemeld. Doel van de introductie van een nieuwe modelovereenkomst is een soepele verwerking van nieuwe zorgovereenkomsten en wijzigingsformulieren.

De SVB ziet de volgende voordelen: Meer eenvoud en eenduidigheid voor de budgethouder.

Minder kans op fouten (en dus uitval).

Meer continuïteit en zekerheid van zorg en betalingen.

Standaardisering in het proces (efficiënter en effectiever werken).

Voorsorteren voor verdere automatisering in het huidige IT-landschap.

Nieuwe versie modelovereenkomst: wat is er nieuw.

De lay-out is gebruiksvriendelijker.

Er kunnen aanvullende afspraken in de zorgovereenkomst worden opgenomen.

Er is meer verduidelijking om fouten te voorkomen.

Sommige gegevens hoeven niet meer te worden ingevuld.

Meer informatie over pgb: www.svb.nl/zorgverlener

WANNEER KAN IK GEBRUIKMAKEN VAN DE COMPENSATIEREGELING PGB?

Heeft u een persoonsgebonden budget (pgb) of bent u pgb-zorgverlener? En heeft u kosten gemaakt omdat de Sociale Verzekeringsbank (SVB) in 2015 het pgb te laat uitbetaalde? Dan kunt u misschien een vergoeding voor die kosten krijgen. U moet wel aan een aantal voorwaarden voldoen. Voorwaarden voor compensatieregeling pgb Voor budgethouders en zorgverleners gelden deze voorwaarden:

Uw kosten komen boven een drempelbedrag uit. Voor budgethouders is het drempelbedrag € 300. Voor zorgverleners is dat bedrag afhankelijk van het aantal klanten.

U kunt aantonen dat u de kosten inderdaad hebt gemaakt. Het gaat om kosten in bepaalde categorieën voor bijvoorbeeld de inzet van een andere hulpverlener of een lening.

U kunt aantonen dat u kosten heeft gemaakt omdat de SVB te laat uitbetaalde. Een betaling is te laat als die meer dan 30 dagen na de datum van de declaratie of factuur is verricht.

Lees op: www.rijksoverheid.nl

CONTRACTEN ZORGINKOOP DEELS GEÛNIFORMEERD

Zorgverzekeraars, huisartsen en zorggroepen hebben de algemene bepalingen in de overeenkomsten voor een belangrijk deel geüniformeerd. Voor de contracten van 2018 (en waar mogelijk 2017) gelden uniforme landelijke afspraken over onder meer beschikbaarheid en bereikbaarheid en controles. Het gebruik van deze bepalingen moet de contractering eenvoudiger en eenduidiger maken.

De betrokken partijen hebben gezamenlijk de contracten beoordeeld. Vervolgens zijn de algemene bepalingen zo veel mogelijk geüniformeerd.

Dit was één van de afspraken uit 'Het Roer Gaat Om' om de samenwerking en gelijkwaardigheid tussen huisartsen en zorgverzekeraars te verbeteren. De uniformering zorgt er ook voor dat het contracteringsproces gestroomlijnder verloopt.

In de contracten van 2018 worden er uniforme bepalingen opgenomen die bijvoorbeeld gaan over beschikbaarheid en bereikbaarheid, continuïteit van zorg, controle en fraudebestrijding. Er is afgesproken dat er in de contracten voldoende ruimte blijft voor regionale of lokale afspraken tussen zorgverzekeraar en zorgverlener. Ook is overeengekomen dat huisartsen en zorgverzekeraars komend jaar gaan kijken naar andere aandachtspunten, zoals het declaratie- en controleproces en financiële en kwalitatieve verantwoording in de ketenzorg. Wat betekent dit voor huisartsen en samenwerkingsverbanden? De uniforme bepalingen worden door alle zorgverzekeraars (m.u.v. DSW) overgenomen en toegevoegd aan de contracten voor 2018 (en waar nog mogelijk voor 2017). Huisartsen en zorggroepen/gezondheidscentra die ketenzorg aanbieden, zien dit dus terug in hun overeenkomst of in het contracteringsportaal van de preferente zorgverzekeraar.

Lees meer op: www.zn.nl

ZORGDOMOTICA

Zorgdomotica kunnen de werkdruk van nachtzorgmedewerkers verminderen en privacy en veiligheid van bewoners vergroten. Wilt u meer weten over de mogelijkheden en onmogelijkheden die zorgdomotica bieden voor nachtzorg? Uit onderzoek blijkt dat de nieuwe generatie domotica de werkdruk van nachtzorgmedewerkers kan verminderen en de privacy en veiligheid van bewoners vergroten. In de whitepaper geven we ook een aantal tips voor een succesvolle implementatie van nieuwe zorgdomotica. Zorgorganisaties passen technologie al tientallen jaren toe om de nachtzorg te ondersteunen. De afgelopen jaren is 'intelligentie' toegevoegd aan de systemen, waarmee u meldingen en alarmen interpreteert en filtert. Wij deden het afgelopen anderhalf jaar onderzoek naar wat implementatie van deze nieuwe systemen voor intramurale toezichthoudende domotica, voor effecten hebben op draagvlak, doelmatigheid en kwaliteit van zorg.

Bron: www.vilans.nl

WMO OF WLZ?

Tabel maatwerkvoorzieningen geeft uitsluitel. Cliënten met een Wlz-indicatie (vooral thuiswonend maar ook intramuraal) kunnen in aanmerking komen voor maatwerkvoorzieningen (rolstoel, regiotaxi e.d.) op grond van de Wmo, dus via de gemeente. Maar wanneer valt een voorziening nu onder de Wmo en wanneer onder de Wlz? Het overzicht voor 2017 is nu beschikbaar en op te halen bij downloads.

Te vinden op www.zorgkennis.net

WAT IS EEN ARBOCATALOGUS?

De Arbowet beschrijft doelvoorschriften, grenswaarden en procesnormen. Deze geven het wettelijke beschermingsniveau aan waaraan de arbeidsomstandigheden moeten voldoen. Waar mogelijk zijn de doelvoorschriften voorzien van gezondheidkundige - of veiligheidkundige (grens)waarden. De manier waarop dat doel bereikt wordt, staat niet in de wet. De Arbocatalogus helpt daarbij. In een Arbocatalogus staan de verschillende methoden en oplossingen beschreven die werkgevers en werknemers samen hebben afgesproken om te voldoen aan de doelvoorschriften die de overheid stelt. Bijvoorbeeld maatregelen die aan een veilig en gezond werkklimaat hebben bijgedragen, normen uit (wetenschappelijke) onderzoeken, goede praktijken, Nennormen, brancherichtlijnen, convenanten, leidraden of huidige Arbobeleidsregels.

Meer informatie: www.arbocatalogusvvt.nl

HUISHOUDELIJKE HULP KOST OVERAL EVENVEEL

De prijzen die gemeenten betalen voor huishoudelijke hulp lopen weinig uiteen. Ook voor de eigen bijdrage die gebruikers van de huishulp betalen maakt het weinig uit in welke gemeente zij wonen. Dit blijkt uit het onderzoek 'De markt voor huishoudelijke hulp: Gemeentelijk inkoopbeleid en gebruik door burgers onder de Wmo 2007', van het Centraal Planbureau (CPB) en het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP).

Lees verder op: www.skiplr.nl

INFOGRAPHIC VOORBEELDEN EN REGELINGEN RESPIJTZORG

Respijtzorg is een tijdelijke en volledige overname van zorg met als doel de mantelzorg een adempauze te geven. Mantelzorgers houden op deze manier de zorg langer vol en doen zelf nieuwe energie op. De infographic van Expertisecentrum Mantelzorg (een initiatief van Vilans en Movisie) toont verschillende vormen van respijtzorg en geeft een overzicht van de relevante wetten en regelingen. Met welke regelingen en wetten heeft u te maken? Welke voorbeelden van respijtzorg zijn er? U vindt het allemaal in een handige infographic.

Vind op: www.vilans.nl

WAT IS 'ZORG OP DE KAART'

"Zorg op de kaart" maakt feitelijke informatie beschikbaar ten behoeve van de veranderende zorg. Het is de koppeling van databronnen en het overzicht op de ruimtelijke kaart. Transparant en overzichtelijk biedt de site informatie over financiën van zorgconcerns, kwaliteit van zorg, gevolgen voor het vastgoed door het beleid van langer thuis wonen en de demografie. Door de combinatie van bestaande data biedt de applicatie inzicht. "Zorg op de kaart" levert cijfers en regionale beelden aan de hand waarvan het gesprek mogelijk in de regio is tussen partners in de regio. Voor zorgkantoren, zorginstellingen, gemeente, verzekeraars, banken en andere financiers, cliënten en hun belangenorganisaties is de situatie in de laatste jaren sterk veranderd. "Zorg op de kaart" zal regelmatig worden bijgewerkt met nieuwe data en informatie en uitgebreid worden met functionaliteit.

www.zorgopkaart.nl

PASTORALE COLUMN

DE PAASKAARS

In elke katholieke kerk en de laatste jaren ook in steeds meer protestantse kerken kom je de paaskaars tegen. In de viering op paaszaterdag wordt elk jaar een nieuwe paaskaars ontstoken. Wanneer je de paaskaars bekijkt dan heeft die altijd een paar vaste afbeeldingen/symbolen.

Het kruis is een christelijk teken dat op de hele wereld meteen geassocieerd wordt met Jezus van Nazareth die aan het kruis is gestorven. Dit kan ook de hoofdletter P zijn gecombineerd met een X. Dit is het symbool voor de naam Christus.

Op en rondom het kruis worden *vijf grote wierookkorrels* bevestigd als herinnering aan de vijf wonden in het lichaam van Christus. De wond in zijn zijde en de wonden in zijn handen en zijn voeten.

De Griekse letters zijn de eerste en de laatste letter van het Griekse alfabet. Ze symboliseren de tijd van begin (Alpha) tot einde (Omega).

De paaskaars is in zijn geheel het symbool van de verrezen Heer. Elk jaar wordt deze boodschap met Pasen opnieuw verkondigd. De afspraak de belofte tussen God en de mensen wordt opnieuw bevestigd.

De centrale boodschap van het christelijk geloof is wat er ook gebeurt, altijd is er toekomst. Bij God mag je elke keer weer opnieuw beginnen.

Er is leven na de dood. Het is God zelf die zijn Zoon heeft laten opstaan en dit zal ook ons eens ten deel vallen.

De boodschap van Pasen geeft aan iedere christen de opdracht; nieuwe toekomst geven aan elkaar. De ander uit de put halen. De ander nieuwe kansen geven. Maar ook zelf weer opnieuw beginnen, de scherven bij elkaar rapen. En dat is hard werken.

Pasen het belangrijkste feest van het christelijk geloof. Zonder Pasen verliest ons geloof haar basis. Op toekomst, nieuw leven, nieuwe kansen is ons geloof gebaseerd.

In veel kerken wordt bij elke uitvaart de paaskaars ontstoken. Het symbool van de verrezen Christus, het symbool van ons geloof in leven over de grens van de dood, maar ook het symbool waarmee we tegen elkaar zeggen: Wij hebben de dure plicht elkaar nieuw leven, nieuwe toekomst te schenken.

Zalig Pasen en ontsteek je licht als een geschenk aan je zelf en aan de ander.

Antoon van der Steen

AGENDA

MASTERCLASS HACCP EN VOEDSELVEILIGHEID

Tijdens de eerste editie van de Masterclass HACCP en voedselveiligheid was iedereen het erover eens dat de aangepaste hygiëncode voedingsverzorging professionals helpt om bewuster om te gaan met voeding. In 2017 organiseert Waardigheid en trots een serie Masterclasses HACCP door het hele land. Doel van de Masterclass is om jou, als betrokken en verantwoordelijke medewerker, op een veilige en verantwoorde manier om te laten gaan met eten en drinken. Kijk wanneer er een Masterclass HACCP in de buurt plaats vindt.

Vind op: www.waardigheidentrots.nl

MIDDAGSYMPOSIUM

Het minisymposium 'Zingeving in zorg en welzijn: ook dat nog?!' wordt georganiseerd ter gelegenheid van het verschijnen van de mobiele website 'Omgaan met levensvragen van ouderen' en het boek 'Zingeving in zorg en welzijn'. Deze bieden werkers in de gezondheidszorg en het sociaal werk handvatten voor het omgaan met zingevingsvragen van cliënten en patiënten.

Wanneer, waar, voor wie?

13 april 2017 13.00 – 17.00 uur
Dominicanenklooster, Assendorperstraat
29, Zwolle, zaal Het Refter
Werkers in de gezondheidszorg en het sociaal werk en hun opleiders (MBO/HBO).
Aan deelname zijn geen kosten verbonden.

Te vinden op: www.zorgvoorbeter.nl

INFORMATIEBIJENKOMSTEN KWALITEITSKADER VERPLEEGHUISZORG. MELD U NU AAN!

Er is sinds kort een Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg. Wat betekent dit Kwaliteitskader voor de sector, de zorgorganisaties en de betrokken partijen? Hoe kan de sector recht doen aan de opdracht om te leren en verder te ontwikkelen?

Om hier duidelijkheid over te geven organiseren Zorginstituut Nederland en het programma Waardigheid en trots in **april 2017 en mei 2017**, 15 informatiebijeenkomsten.

Meldt u aan op:

www.waardigheidszorg.nl

VILANS KICK-PROTOCOLLENDAG

Tijdens deze Vilans KICK-protocollendag ga je aan de slag met de vraag hoe je protocollen voor meer doelen gebruikt. Bijvoorbeeld als je meer aandacht wilt besteden aan hygiëne binnen de organisatie. Of als je beter met elkaar wilt samenwerken. Het programma bestaat uit lezingen en praktische workshops. Een protocol helpt je wanneer je een handeling lang niet hebt uitgevoerd of wanneer je op de hoogte wilt blijven van de laatste zorgontwikkelingen. Maar protocollen kun je voor meer doelen gebruiken dan je denkt. Door ze breder in te zetten verbeter je de zorg voor de cliënt en professional.

Lees meer over hoe Vilans KICK-protocollen opleidingen en instellingen helpen.

Wanneer, waar en voor wie?

Vrijdag 16 juni 2017

Beatrixgebouw Jaarbeurs in Utrecht
Iedereen die werkt met Vilans KICK-protocollen, maar ook voor iedereen die is geïnteresseerd in de protocollen en vrijblijvend meer informatie wil hebben.

Ook te vinden op: www.zorgvoorbeter.nl

BOEKEN

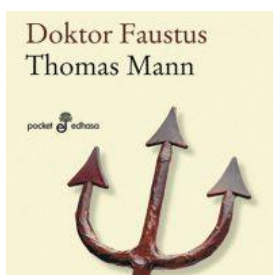
JE WORDT VERWEND OM WIE JE BENT!

Het boek geeft een helder idee van wat Verwenzorg inhoudt en wat het kan bijdragen aan de kwaliteit van leven van de zorgvrager. Een belangrijke waarde waar verwenzorg aan bindt is 'menswaardigheid'. Zoals het motto van de verwenzorg ook laat zien: 'je wordt verwend om wie je bent'. Hiermee wordt bedoeld dat je mag zijn wie je bent, je bent goed zoals je bent!
ISBN 9789082501605. Te bestellen via Rino zuid.

GOETHE

Je ziel aan de duivel verkopen is een thema dat al honderden jaren over de hele wereld in allerlei vormen verteld wordt. Alleen al in de Europese cultuur zijn er tientallen romans, toneelstukken, opera's en gedichten over dit thema gemaakt. Een van de bekendste werken uit onze cultuur is de Faust van Goethe, een boek uit het begin van de 19e eeuw. Het Faust thema is gebaseerd op een werkelijk bestaand hebbende arts Faust in de 15e eeuw. Bij Goethe biedt Mephisto aan Faust superieure kennis aan, in ruil voor zijn ziel. Maar wie God tracht te evenaren moet uiteindelijk zwaar daar voor boeten, dat is de moraal van het verhaal. Auteur: Thomas Mann.

VAN GEDACHTEN WISSELEN

Van gedachten wisselen is een boek wat op een zeer toegankelijk manier ingaat op thema's en begrippen die aan de basis liggen van het denken over ethiek in de context van zorg en welzijn.
Auteur: Richard de Brabander

REACTIES EN SUGGESTIES

U kunt uw zorginstelling voor religieuze profileren in het COR-Nieuws in onze rubriek "Zicht op Zorg". Ook nieuws uit uw organisatie, zoals een fusie, verhuizing, opening of een nieuwe directie kan via ons bekend gemaakt worden in de wereld van religieuze en zorg. Mail uw berichten naar: cor@knr.nl. U kunt de COR telefonisch bereiken via het secretariaat van de KNR, telefoon: 073-6921321.

VOLGENDE COR-NIEUWS

Het volgende COR-Nieuws wordt begin juni 2017 verzonden. De deadline voor de volgende editie is 18 mei 2017.

COLOFOON

Het COR-Nieuws is een tweemaandelijke nieuwsbrief van de KNR op het gebied van ouderenzorg aan religieuzen. Deze nieuwsbrief wordt kosteloos toegestuurd aan voormalige leden van de VOR (Vereniging Ouderenzorg Religieuzen), aan religieuze instituten en aan belangstellenden die actief zijn op het gebied van ouderenzorg aan religieuzen. U kunt u aanmelden via cor@knr.nl, of schriftelijk via het adres van de KNR: COR, Postbus 111, 5201 AC 's-Hertogenbosch. Het COR-Nieuws is ook digitaal te verkrijgen, in plaats van óf naast de papieren versie. De digitale versie is te vinden op de website van de KNR www.knr.nl op de pagina van de commissie COR. U kunt ook een verzoek sturen om de nieuwsbrief digitaal te ontvangen op uw e-mailadres. Stuur daarvoor een berichtje naar cor@knr.nl.

Het COR-Nieuws is samengesteld door Karin Bos stafmedewerkster binnen de KNR. De lay-out en opmaak zijn verzorgd door Anouschka Vente. Secretaresse.